

Sianruhojen terveystarkistus, paloittelu ja leikkaaminen ennen kuin trikiinitutkimuksen tulos on valmis

Viranomaisen toiminnan tulee perustua lainsäädännössä määriteltyyn toimivaltaan ja viranomaistoiminnassa tulee noudattaa lainsäädännön vaatimuksia. Lainsäädännön soveltamista koskevissa kysymyksissä ratkaisulta on toimivaltaisella valvontaviranomaisella. Viranomaisohjeet eivät ole oikeudelliselta luonteeltaan muita viranomaisia tai toimijoita sitovia. Viime kädessä lainsäädännön soveltamista koskevat kysymykset ratkaisee tuomioistuin.

Tässä ohjeessa olevat suorat lainaukset lainsäädäntötekstistä on esitetty värillisellä taustalla, ääriiviivalla muusta tekstistä rajattuna. Ohjeessa esitetyt tulkinnat ovat Ruokaviraston näkemyksiä siitä, miten lainsäädäntöä tulisi soveltaa.

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Terveysmerkin tekeminen sianruhoihin ja ruhojen paloittelu teurastamossa ennen trikiinitutkimuksen tulosten valmistumista.....	4
3	Terveysmerkin tekeminen sianruhoihin ja ruhojen leikkaaminen ennen trikiinitutkimuksen tulosten valmistumista.....	5
4	Lainsäädäntö	6

1 Johdanto

Kotieläiminä pidettävien sikojen ruhot voidaan merkitä terveysmerkillä ja toimittaa leikattavaksi ennen kuin trikiinitutkimuksen tulos on valmistunut, jos tietyt edellytykset täyttyvät. Edellytyksistä on säädetty komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2015/1375 virallisia lihan trikiinitarkastuksia koskevista erityissäännöistä (*trikiiniasetus*) sekä komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2019/627 ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan suorittamista koskevista yhdenmukaisista käytännön järjestelyistä (*komission täytäntöönpanoasetus*).

2 Terveysmerkin tekeminen sianruhoihin ja ruhojen paloittelu teurastamossa ennen trikiinitutkimuksen tulosten valmistumista

Teurastamotoimijan tulee ottaa kotieläiminä pidettävien sikojen ruhoista trikiininäyte teurastamossa. Jos toimija haluaa, että sianruhot merkitään terveysmerkillä ennen kuin trikiinitutkimuksen tulokset ovat valmiina, tulee tällä toiminnalla olla teurastamon virkaeläinlääkärin hyväksyntä. Virkaeläinlääkärin hyväksyntä vaaditaan myös, jotta ruhot voidaan paloitella teurastamossa tai samoissa tiloissa olevassa leikkaamossa enintään puoliruhon kolmanneksiin.

Menettelyn hyväksymiseksi toimijan on kuvattava toiminta omavalvonnassaan yksityiskohtaisesti. Toimijan on taattava lihojen jäljitettävyyden ja varmistettava, ettei mitään tutkittujen ruhojen osia viedä pois teurastamosta tai sen yhteydessä olevasta leikkaamosta ennen kuin trikiinitutkimuksesta on saatu negatiivinen tulos.

Omavalvonnassa tulee kuvata miten ne ruhot, joiden trikiinitutkimus on kesken, ovat tunnistettavissa ja pidetään erillään muista ruhoista. Jos trikiinitutkimuksen yhteisnäytteestä saatu tulos on positiivinen tai epävarma, tulee tutkimusta voida jatkaa ottamalla jokaisesta siasta uusia 20 g lihasnäytteitä tartunnan kantajasian selvittämiseksi. Uusintänäytteet otetaan ensisijaisesti palleapilarista, ja jos tätä ei ole saatavilla, näyte otetaan kyljen tai rintalastan puoleisesta pallean osasta tai kieli-, purema- tai vatsalihaksista. Niiden ruhojen, joista otettu trikiininäyte on positiivinen, kaikki ruhonosat on todettava ihmisravinnoksi kelpaamattomiksi.

Jotta terveysmerkki voidaan merkitä ruhoihin ja ruhot paloitella enintään puoliruhon kolmanneksiin jo ennen trikiinitutkimuksen tulosten saamista, on teurastamoa valvovan virkaeläinlääkärin oltava vakuuttunut siitä, että asianomaisen eläimen liha saatetaan markkinoille vasta, kun trikiinitutkimuksen tulokset on saatu ja ne ovat tyydyttävät, eli trikiinejä ei ole todettu.

Virkaeläinlääkärin myöntämä virallinen hyväksyntä teurastamotoimijan menettelylle sen varmistamiseksi, ettei mitään tutkittujen ruhojen osia viedä pois teurastamon tiloista ennen kuin trikiinitutkimus on antanut negatiivisen tuloksen, voidaan osoittaa liitteen 1 lomakkeella. Toimijan tulee säilyttää allekirjoitettu lomake itsellään ja esittää se pyydettyä toimivaltaiselle viranomaiselle. Täytetty ja allekirjoitettu lomake toimitetaan lisäksi Ruokaviraston kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@ruokavirasto.fi.

3 Terveysmerkin tekeminen sianruhoihin ja ruhojen leikkaaminen ennen trikiinitutkimuksen tulosten valmistumista

Jos toimija haluaa, että ruhot voidaan merkitä terveysmerkillä ja leikata teurastamon yhteydessä olevassa leikkaamossa ennen trikiinitutkimuksen tulosten valmistumista, tulee toiminnalle saada teurastamo valvovan virkaeläinlääkärin hyväksyntä. Sianruhot voidaan merkitä terveysmerkillä ja leikata teurastamon yhteydessä olevassa leikkaamossa myös ennen kuin asetuksessa (EY) N:o 853/2004 määritelty lämpötila on saavutettu (ruho enintään 7 °C, muut eläimen osat enintään 3 °C). Leikkaaminen on suoritettava asetuksen (EY) N:o 853/2004 liitteessä III olevan I jakson V luvun 4 kohdan mukaisesti.

Jos toimija haluaa, että ruhot voidaan merkitä terveysmerkillä ja toimittaa toiseen leikkaamoon leikattaviksi ennen trikiinitutkimuksen tulosten valmistumista, tulee toiminnalle saada sekä teurastamo valvovan virkaeläinlääkärin että leikkaamo valvovan viranomaisen hyväksyntä. Ruhot voidaan leikata edellyttäen, että ruhojen tai niiden osien määränäänä on enintään yksi leikkaamo. Leikkaamon tulee sijaita jäsenvaltion alueella. Teurastamon virkaeläinlääkärin tulee varmistua, että leikkaamon valvoja on hyväksynyt kyseisten ruhojen käsittelyn leikkaamossa, ennen kuin sinne toimitetaan sianruhoja, joiden trikiinitutkimuksen tulos ei ole valmistunut.

Menettelyjen hyväksymiseksi teurastamon ja leikkaamon toimijoiden on kuvattava toiminta omavalvonnassaan yksityiskohtaisesti. Toimijoiden tulee taata lihan jäljitettävyyden trikiinitutkimuksen ollessa kesken ja kuvata omavalvonnassaan, miten ne ruhot, ruhonosat ja leikattu liha, jotka ovat peräisin ruhoista, joiden trikiinitutkimus on kesken, on merkitty ja pidetään erillään muista ruhoista, ruhonosista ja leikatusta lihasta tuotannon eri vaiheissa.

Jos trikiinitutkimuksen yhteisnäytteestä saatu tulos on positiivinen tai epävarma, tulee tutkimusta voida jatkaa ottamalla jokaisesta siasta uusia 20 g lihasnäytteitä tartunnan kantajan selvittämiseksi. Uusintänäytteet otetaan ensisijaisesti

palleapilarista ja jos tätä ei ole saatavilla, näyte otetaan kyljen tai rintalastan puoleisesta pallean osasta tai kieli-, purema- tai vatsalihaksista. Niiden ruhojen, joista otettu trikiininäyte on positiivinen, kaikki ruhonosat on todettava ihmisravinnoksi kelpaamattomiksi.

Omavalvonnassa tulee kuvata toimenpiteet, joilla mahdollinen trikiinitutkimuksessa positiiviseksi todettu liha ja muut ruhon osat jäljitetään ja hylätään. Kun lihantarkastuksesta vastaava virkaeläinlääkäri saa trikiinitutkimuksen tulokset laboratorion, hänen tulee toimittaa ne kirjallisesti ja ruhokohtaisesti eriteltyinä tiedoksi leikkaamon toimijalle.

Jotta terveysmerkki voidaan merkitä ruhoihin ja ruhot leikata jo ennen trikiinitutkimuksen tulosten saamista, on laitosta valvovan viranomaisen oltava vakuuttunut siitä, että asianomaisen eläimen liha saatetaan markkinoille vasta, kun tulokset on saatu ja ne ovat tyydyttävät, eli että trikiinejä ei ole todettu.

Virkaeläinlääkäriin myöntämä virallinen hyväksyntä teurastamatoimijan menettelylle sen varmistamiseksi, ettei mitään tutkittujen ruhojen osia saateta markkinoille ennen kuin trikiinitutkimus on antanut negatiivisen tuloksen, voidaan osoittaa liitteen 1 lomakkeella. Toimijan tulee säilyttää allekirjoitettu lomake itsellään ja esittää se pyydettyä toimivaltaiselle viranomaiselle. Täytetty ja allekirjoitettu lomake toimitetaan lisäksi Ruokaviraston kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@ruokavirasto.fi.

Käytännössä ruhojen leikkaaminen ennen trikiinitutkimuksen tulosten valmistumista soveltuu melko pienimuotoiseen toimintaan, koska sianruhojen on oltava yksilöllisesti jäljitettävissä vielä silloin, kun ne on leikattu. Toimijan tulee taata täydellinen ruhokohtainen jäljitettävyys.

4 Lainsäädäntö

- Komission toimeenpanoasetus (EU) 2015/1375 virallisia lihan trikiinitarkastuksia koskevista erityissäännöistä (*trikiiniasetus*)
- Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/627 ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan suorittamista koskevista yhdenmukaisista käytännön järjestelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 mukaisesti ja komission asetuksen (EY) N:o 2074/2005 muuttamisesta virallisen valvonnan osalta (*komission täytäntöönpanoasetus*)

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004 eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä